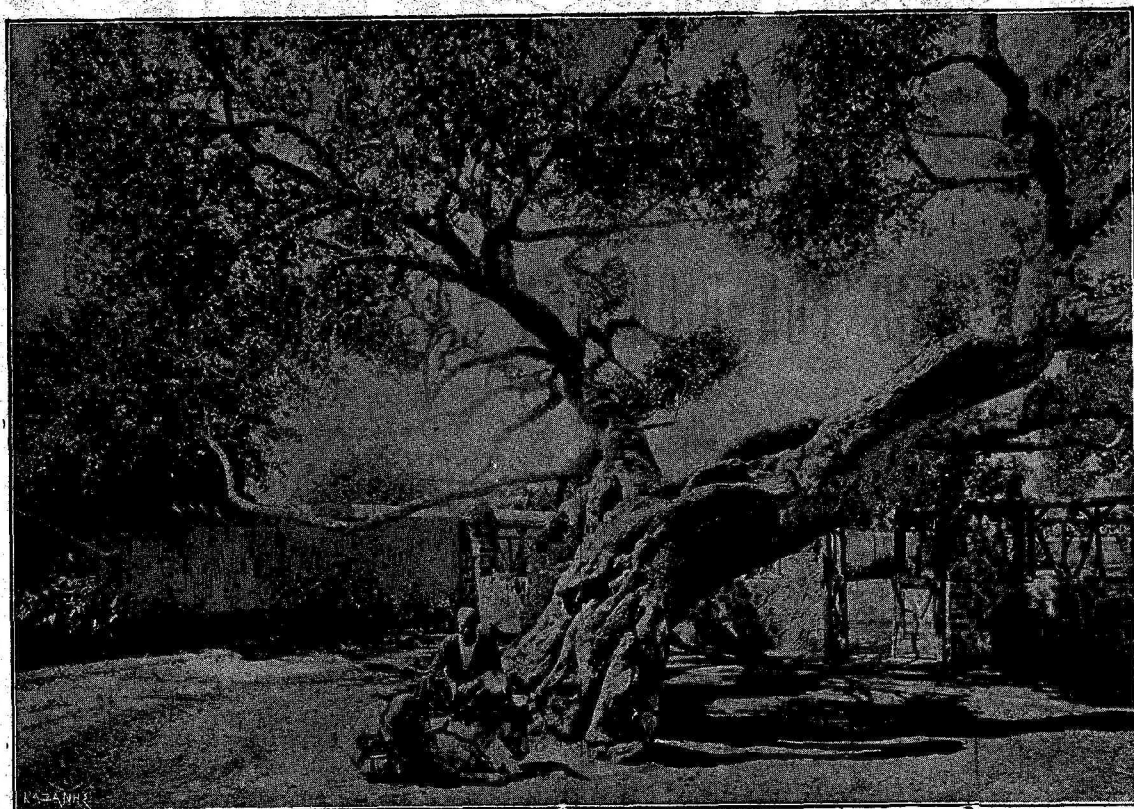

Τὸ δένδρον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀνεπαύθη ἡ Παναγία

τος, ὅπερ δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ ἐν τῇ τέχνῃ τῆς ζωγραφικῆς ὑπὸ ἔποψιν διαρκείας χρωματισμοῦ.

Ἐὰν δὲ δὲν διετηρήθησαν περισσότερα μ' ἤχρι σήμερον, αἷτιον τούτου εἶναι ἡ ἑλipsis τῆς στερεᾶς ἐπιφανείας τοῦ ἐρείσματος ⁽¹⁾. Κατέχμεν σήμερον εἰκόνας, αἷτινες ἀριθμοῦσιν ἴσως δύο χιλιάδας ἐτῶν ζωὴν.

Πόσα ἐκ τῶν νεωτέρων ἔργων δὲν θὰ διαρκέσωσιν οὔτε δύο χιλιάδας ἡμέρας — τί λέγω; διὰ τοὺς περισσότερους τῶν ζωγράφων μας πρέπει νὰ ὀμιλῶμεν δι' ὥρας.

Ἰδοὺ ἐκεῖνο ὅπερ μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν: Ἡ φύσις τῶν χρωμάτων καὶ οἱ ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους δύνανται ταῦτα νὰ εἶναι στερεά.

Θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ὅσα παρ' εἰδικῶν ἐλέχθησαν ἐπὶ τῶν κανόνων, οἷτινες χρησιμεύουσιν ὡς ὁδηγοὶ εἰς τὴν μεθερμηνεύσιν τῶν σχημάτων.

Δὲν ἀποτείνεμαι εἰς τὸν ἴχνογράφον, ἀλλ' εἰς τὸν συμπληρωτὴν τοῦ ζωγράφου. Ἐξυπακούω δὲ ἀκόμη καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Φυσικῆς ὅπερ πραγματεύεται τὴν ἀρμονίαν τῶν ἀνιθέσεων.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν διαχάραξιν γιγαντιαίων σχημάτων καὶ ἀνα-

λογιῶν συμπεριλαμβάνει ἐπίσης τὴν μελέτην καὶ σπουδὴν τῶν ὕλων, αἷτινες ἀπαρτίζουσι τὰ θεμέλια.

Τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου κτίζουσιν ἐξετάζεται μετὰ προσοχῆς. Ἡ πέτρα, τὸ ξύλον, ὁ σίδηρος, ἐκτὸς τῆς καλῆς ἐκλογῆς, λαμβάνουσι καὶ τὸ κατάλληλον σχῆμα ὅπερ παρέχει εἰς αὐτὰ τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἀντοχῆς καὶ στερεότητος.

Ὁμοία μέρηματα τῆς τοῦ ἀρχιτέκτονος ὀφείλει νὰ εἶναι καὶ ἡ τοῦ ζωγράφου.

Δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ μετατραπῇ εἰς χημικὸν ὁ ζωγράφος. Ἐχω ὅμως στερεὰν πεποιθήσιν ὅτι ὁ ζωγράφος πρέπει νὰ εἶναι σοφός.

Ἡ φιλοσοφία, ἡ ἱστορία, τὰ μαθηματικά, ἡ ἀνατομία τῶν ζώων καὶ ἡ τῶν φυτῶν ἀκόμη, πρέπει νὰ σχηματίζουσιν τὰ ἐφόδια του, πρᾶγμα ὅπερ πολλοὶ τῶν καλλιτεχνῶν κατενόησαν. Διὰτί λοιπὸν εἶναι τόσον ὀλίγοι ἐκεῖνοι οἷτινες κοπιᾶζουσι διὰ τὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῶν ὕλικῶν των; Δύναται τις νὰ ζωγραφίῃ πολὺ ὡραία πράγματα χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἱστορίαν καὶ φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τὸ νὰ ζωγραφίῃ τις ἀγνοῶν τὴν φύσιν τῶν χρωμάτων του, εἶναι ὡς νὰ κτίζῃ ἐπὶ νεφῶν.

Εἶνε σπουδαῖον τὸ ζήτημα τῶν χρωμάτων, ἑλοίων χρωμάτων καὶ βερνικίων.

(Μετάφρασις Ν. Ἀλεκτορίδου)

A. RECOUVREUR

(1) Ἐρείσμα. = Support. Οἱ ἀδῆποτε ἐπιφάνεια προετοιμαζομένη καταλλήλως πρὸς ζωγράφειν, ὡς ἡ ὑβὼνη (μουσαμας) πίνακες ἐκ ξύλου, χαρτονίου, κτλ.